

Opšte preporuke za pripremu pacijenata za laboratorijsku dijagnostiku

Uzorkovanje krvi za najveći broj laboratorijskih analiza treba da se obavlja ujutru, između 7 i 9.30h.

Uzorkovanje krvi tokom dana/noći kod pacijenata koji nijesu gladovali je prihvatljivo jedino kod hitnih stanja i za određivanje parametara za koje postoje dokazi da gladovanje nije neophodno.

Dodatna uzorkovanja krvi tokom dana mogu biti preporučena za parametre sa cirkardijalnim varijacijama (uzorkovanje se obavlja po zahtjevu ljekara u tačno definisanim vremenskim periodima; primjer: određivanje pojedinih hormona).

Za najveći broj parametara, uzorkovanje krvi obavlja se nakon najmanje 12 sati gladovanja.

Voda treba da se pije u uobičajenim količinama tokom perioda gladovanja (uključujući i dan laboratorijskog ispitivanja).

Tokom jutra, prije vađenja krvi, ne treba konzumirati cigarete i napitke koji sadrže kofein (kafa, čajevi i ostalo).

24 sata prije uzorkovanja krvi neophodno je izbjegavati konzumiranje alkohola i intenzivnu fizičku aktivnost (koja prevazilazi uobičajenu fizičku aktivnost).

Preporučuje se uzorkovanje krvi nakon perioda psihičkog i fizičkog odmora i relaksacije.

Venepunkcija treba da se obavlja uvijek u istom položaju: sjedećem ili ležećem.

Za određivanje pojedinih parametara (jonizovani kalcijum, adrenokortikotropni hormoni, kortizol, kateholamini, prolaktin, renin, aldosteron), neophodno je da pacijent miruje (sjedi ili leži) 15-30 minuta neposredno prije uzorkovanja krvi.

U slučaju određivanja pojedinih hormona, sprovođenja funkcionalnih testova ili praćenja nivoa lijekova u krvi, biološki materijal se uzorkuje u tačno definisanom vremenu i po preporuci ljekara.

Venepunkciju je potrebno obaviti prije podvrgavanja pacijenta dijagnostičkim i terapijskim procedurama.

Kod pacijenata na parenteralnoj ishrani preporučuje se uzorkovanje krvi poslije 8 sati od poslednje primjene parenteralne ishrane – infuzije masnih emulzija ili minimum poslije jednog sata od infuzije ugljenih hidrata, aminokiselina ili elektrolita.

Kod pacijenata koji su primali medicinska kontrastna sredstva, krv za laboratorijska ispitivanja treba da se uzorkuje nakon tri sata, s obzirom na činjenicu da je poluvrijeme eliminacije kontrastnih sredstava najčešće između jednog i tri sata.

Lijekove koji mogu da utiču na laboratorijska ispitivanja, a koji se mogu isključiti iz upotrebe po procjeni ljekara, ne treba koristiti najmanje 48 sati prije uzorkovanja biološkog materijala. Odluku o prekidu terapije mora donijeti isključivo nadležni ljekar, koji upućuje pacijenta u laboratoriju.
